

نگاهی منتقدانه به کتاب مقدس

از زمانی که کتاب مقدس مسیحیت به طور گسترده منتشر شد و در معرض قرائت و فهم همگان قرار گرفت و به ویژه از زمانی که تعارض علم نوین با برخی آموزه‌های مسیحیت آشکار شد، این کتاب به طور جدی از سوی دانشمندان و پژوهشگران در حوزه‌های مختلف فلسفی و علمی در معرض پرسش و نقد علمی قرار گرفته و در مقابل، الهی‌دانان مسیحی نیز به انحاء مختلف سعی کرده‌اند تا به توصیه و تبیین جدیدی از جایگاه کتاب مقدس و وحیانی بودن آن دست یازند تا موجودیت مسیحیت را به عنوان یک دین بزرگ و جهانی همچنان حفظ کنند.

کتاب حاضر نیز نگاهی منتقدانه به کتاب مقدس مسیحیان دارد. مؤلف که خود را خردگرا می‌داند، با تفکری غیر دینی با کتاب مقدس مواجه شده و حقانیت این مجموعه را به شدت مورد تردید قرار داده است.

کتاب، از یک مقدمه و نه فصل تشکیل شده است. در مقدمه، نقش و جایگاه منحصر به فرد کتاب مقدس در تاریخ تمدن مغرب زمین مورد اشاره قرار گرفته و مسیحیت را با طرح این پرسش‌ها به چالش کشیده است که: «چرا ما باید این کتاب را قبول داشته باشیم؟»، «آیا واقعاً همه مطالب این کتاب راست و درست است؟»، «آیا واقعا این کتاب از سوی خداوند نازل شده است؟».

در فصل اول، نویسنده بحث خود را این گونه آغاز می‌کند که برای قبول یا رد کتاب مقدس چاره‌ای جز مطالعه همه مطالب آن و سنجش آنها با محک‌های عقلی و واقعی نداریم. همچنین در این فصل، کتاب مقدس به اجمال معرفی شده است.

در فصل دوم، نویسنده کتاب‌های عهد عتیق را به اختصار معرفی کرده و ناهمگونی آنها را از نظر سبک و محتوا مورد تأکید قرار داده است. همچنین اختلاف نظر بین یهودیان و مسیحیان و نیز بین گروه‌های مسیحی را در مورد تعداد و نوع کتاب‌های معتبر در این مجموعه گزارش کرده است. در پایان این فصل،

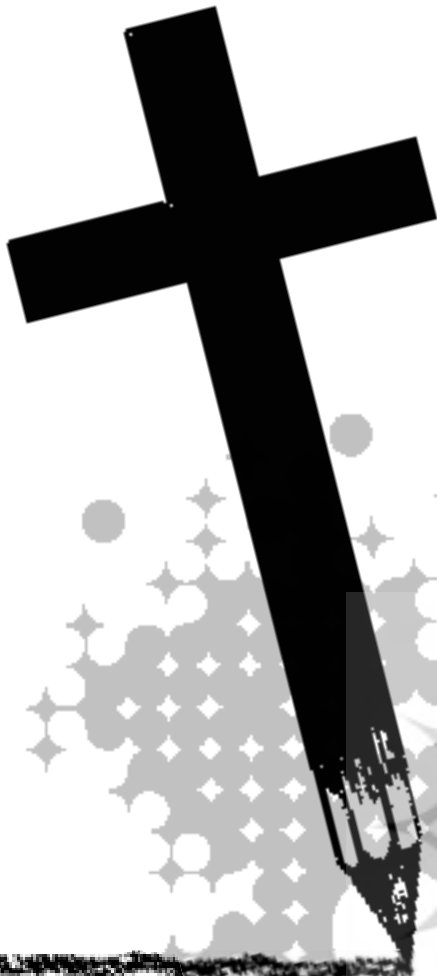
U کتاب مقدس چیست؟

U نویسنده: کارل لوفمارک

U ترجمه: محمد کاظم شاکر

U انتشارات دستان / چاپ اول، ۱۳۸۵ش

کتاب مقدس (Bible) به مجموعه نوشتارهایی گفته می‌شود که طی حدود هشت قرن توسط نویسندگان گوناگون به نگارش درآمده و تا امروز منبع ایمان و اعتقاد صدها میلیون انسان در سرتاسر گیتی است. بخش نخست این مجموعه، که به «عهد عتیق» شهرت یافته، برای یهودیان و مسیحیان، هر دو، مقدس است و بخش دوم، که به «عهد جدید» نامبردار است، به مسیحیان اختصاص دارد. صرف نظر از قدسیّت، این کتاب عنوان یک منبع بزرگ ادبی نیز جزئی از میراث فرهنگی بشر به شمار می‌آید.

به کتاب‌های غیر معتبر یهودی، معروف به «اپوکریفا» نیز اشاره شده است.

در فصل سوم، سیر تاریخی تکوین و تدوین مجموعه عهد جدید به بحث گذاشته شده است. چگونگی انتخاب اناجیل اربعه از میان اناجیل دیگر و نیز گزینش بقیه کتاب‌های عهد جدید از میان مجموعه‌ای بزرگتر از نوشته‌ها و رساله‌های مسیحیان اولیه از مباحث این فصل است.

فصل چهارم، به تبیین سیر تاریخی ترجمه کتاب مقدس به زبان‌های یونانی، لاتین و انگلیسی اختصاص یافته؛ منابع هر یک از ترجمه‌ها و میزان اختلاف آنها با یکدیگر واکاوی شده است.

در فصل پنجم، این پرسش مهم طرح شده که: «آیا کتاب مقدس با معنای تحت الفظی‌اش قابل پذیرش است؟». نویسنده با به چالش گرفتن صحت و صدق بسیاری از گزاره‌های کتاب مقدس که یا دچار تناقض‌اند، یا مخالف با واقعیت‌های علمی و تاریخی، به این نتیجه رسیده که با فرض مراد بودن معنای تحت الفظی آیا می‌توان این کتاب را، کتابی دانست که از سوی خدای عالم آگاه به واقعیت‌های هستی صادر شده باشد؟ چرا که حداقل انتظار ما از سخن خداوند آن است که راست باشد و در آن اشتباه و کذب راه نداشته باشد.

در فصل ششم، با این پیش فرض که، کتاب مقدس با معنای تحت الفظی‌اش نمی‌تواند صحیح باشد، این پرسش مطرح شده که: «آیا می‌توان گفت در گزاره‌های کتاب مقدس معانی دیگری غیر از معنای ظاهری قصد شده است؟». در این فصل، پاره‌ای از نظریات جدید در روش تفسیر متون مقدس مورد نقادی قرار گرفته است.

در فصل هفتم، با این پیش فرض که برخی از دانشمندان مسیحی اعتراف کرده‌اند که نمی‌توان همه مطالب کتاب مقدس را صحیح دانست، این سؤال مطرح شده که: «آیا می‌توان گفت بخشی از کتاب مقدس صحیح است؟». نویسنده، ضمن ارائه پاسخ مثبت به این پرسش، نتیجه می‌گیرد که این امر مشکلی را حل نمی‌کند، زیرا هر کتاب دیگری هم مشتمل بر مطالب درست و نادرست است. مهم آن است که در اینجا برای گزاره‌ای که نمی‌دانیم درست است یا خیر، معیاری برای تأیید صدق آن نداریم، زیرا ممکن است روزی ثابت شود آن گزاره نیز چون گزاره‌های پیشین درست نبوده است.

در فصل هشتم، ارزش‌ها و ضد ارزش‌های اخلاقی کتاب مقدس، مورد ارزیابی قرار گرفته است.

در فصل نهم، که فصل پایانی کتاب است، نویسنده این سؤال را مطرح کرده که چنان که مسیحیت بپذیرد این کتاب، کتابی سرتاسر بشری است، آیا باز هم مسیحیت می‌تواند موجودیت خود را به عنوان دین الهی و وحیانی حفظ کند؟

خلاصه آن که نویسنده در این کتاب سه هدف را دنبال کرده است: معرفی بخش‌های گوناگون و متنوع کتاب مقدس و بیان سیر تاریخی تکوین و تدوین هر یک؛ نقد محتوایی کتاب مقدس؛ و نقد رفتار مسیحیان در عمل به کتاب مقدس.

از مزایای اثر حاضر، نگارش دیباچه‌ای از سوی همسر مؤلف کتاب، برای ترجمه فارسی کتاب است و نیز افزوده شدن فهرست‌های مختلف فنی در پایان کتاب برای استفاده هر چه بهتر خواننده از متن اثر.